

Kontrastlı Manyetik Rezonans Anjiografi ile Demostre Edilen Scimitar Sendromu

Mert Köroğlu*, Mihrican Yeşildağ**, Nalan Şengül*, Bahattin Baykal*

Ahmet Yeşildağ*, Orhan Oyar*, Ufuk K. Gülsöy*

* Süleyman Demirel Üniversitesi Radyoloji Anabilim Dalı

** Isparta Verem Savaş Dispanseri

ÖZET

Nadir görülen Scimitar sendromunun yeni bir görüntüleme yöntemi olan kontrastlı manyetik rezonans anjiografi ile demonstre edildiği asemptomatik olgumuzu sunuyoruz. Asemptomatik hastada akciğer grafisinde hacim kaybı ve tüberküloz enfeksiyonu düşünülmüş ve bilgisayarlı tomografi istenmişti. Bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonans anjiografi tetkikleri ile tüberküloz dışlanılmış ve Scimitar sendromu tanısı konularak gereksiz tedaviler engellenmiştir.

Akciğer Arşivi: 2004; 1: 55-57

Anahtar Kelimeler: Scimitar sendromu, Manyetik rezonans görüntüleme, Anjiografi.

SUMMARY

Scimitar Syndrome Demonstrated with Contrast Magnetic Resonance Angiography

Here we are presenting an asymptomatic case of Scimitar syndrome which is demonstrated by contrast magnetic resonance angiography. In this patient loss of volume in right lung was detected on chest radiography, tuberculosis was suspected and she was referred for thorax computed tomography examination. Tuberculosis was ruled out and diagnosis of Scimitar syndrome was made via thorax computed tomography and magnetic resonance angiography.

Archives of Pulmonary: 2004; 1: 55-57

Key Words: Scimitar syndrome, Magnetic resonance imaging, Angiography.

Giriş

Nadir görülen Scimitar sendromunun diğer tanımlamaları, "hipogenetik akciğer sendromu" ve "konjenital pulmoner venolober sendrom"dur. Scimitar sendromunda bir yada daha çok lobda akciğer hipoplazisine farklı konjenital anomaliler eşlik eder. Sendromun en sık görülen formu, hipogenetik akciğer ve parsiyel anormal pulmoner venöz dönüş birlikteligidir (1, 2, 3).

Biz yazımızda nadir görülen Scimitar sendromunun direk grafi, bilgisayarlı tomografi (BT) ve kontraslı manyetik rezonans anjiografi (MRA) bulgularını sunmayı amaçladık.

Olgu Bildirisi

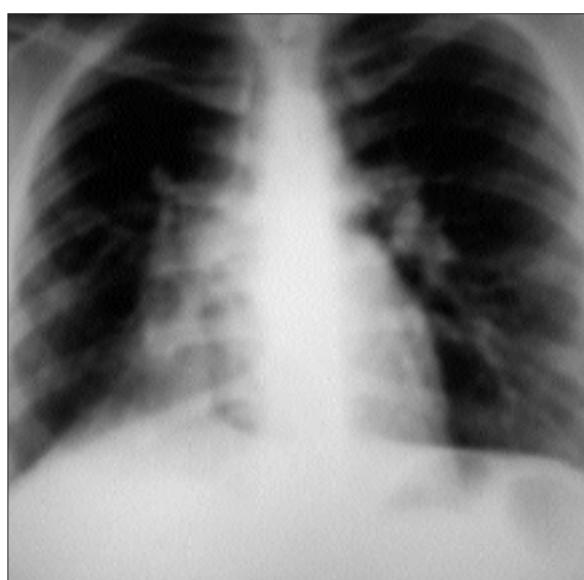
Herhangi bir şikayetisi olmayan sağlık raporu için dispansere başvuran 19 yaşındaki bayan olgunun rutin

Yazışma Adresi: Dr. Mert Köroğlu
Süleyman Demirel Üniversitesi Radyoloji Anabilim Dalı
32200, Çünür/Isparta, Tel: 0 246 211 28 97
e-mail: mertkoroglu2000@yahoo.com

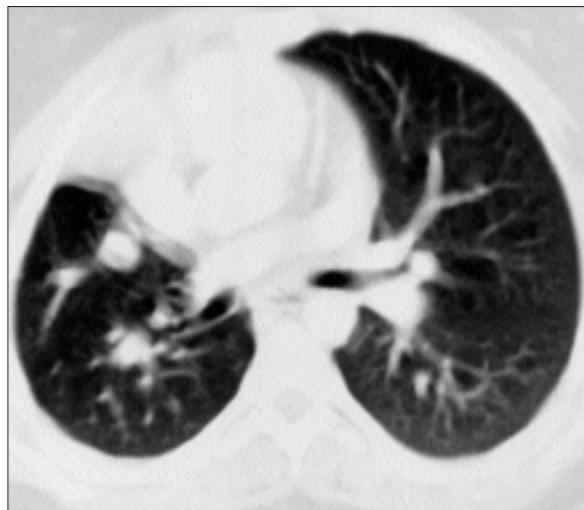
PA akciğer grafisinde, sağ hemitoraksta volüm kaybı ve sağ kalp kontrunu silen dansite artışı saptanarak hastada tüberküloz enfeksiyonu düşünülmüş, olgu toraks BT tettikine yönlendirilmiştir (Resim 1). Toraks BT'de; sağ akciğer orta lob hipoplazisi ve buna bağlı kalbin sağa deviye olduğu izlenmiştir. Ayrıca sağ akciğer alt lobda anormal bir pulmoner venin, vena kava inferiora drene olduğu dikkati çekmiştir. Tüberküloz enfeksiyonu ön tanısı dışlanmıştır (Resim 2 a ve b). Bu bulgular ile olguda Scimitar sendromu (konjenital hipogenetik akciğer sendromu) tanısı düşünülmüş ve vasküler anomaliliyi daha net ortaya çıkarabilmek amacıyla kontraslı MRA tettikii yapılmıştır. MRA'da sağda anormal pulmoner venöz yapının vena kava inferior'a döküldüğü gösterilerek pulmoner venöz dönüş anomalisi doğrulanmıştır (Resim 3). Yapılan incelemelerde hastada eşlik eden başka bir anomali saptanmamıştır. Literatürde Scimitar sendromunun ailesel özellik taşıyabilecegi göz önüne alınarak tanımlanan olgumuzun anne babasının ve iki kız ve bir erkek kardeşinin de akciğer filmleri değerlendirilmiş anomali saptanmamıştır (4).

Tartışma

Diğer tanımlamaları "hipogenetik akciğer sendromu" ve "konjenital pulmoner venolober sendrom" olan Scimitar sendromunda, bir yada daha çok lobda akciğer hipoplazisine farklı konjenital anomaliler



Resim 1: PA Akciger grafisinde sağ hemitoraksta volüm kaybı ve sağ kalp kontrunu silem dansiye artışı izleniyor.



Resim 2: Toraks BT tetkiki kesitleri.
A: Sağ akciğer orta lob hipoplazisi ve buna bağlı kalbin sağa deviye olduğu izleniyor. Sağ akciğer alt lobda kalbe komşu anormal bir pulmoner ven gözlenmektedir.

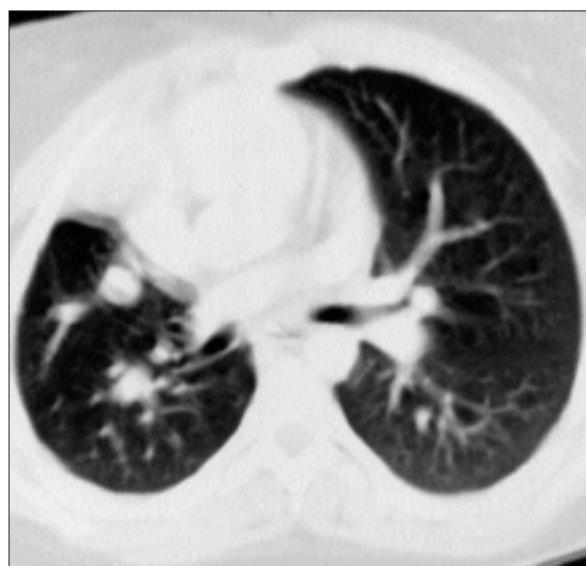
eşlik eder; kadın/erkek oranı, 1/1.4'dür. (1, 2). Sendromun major komponentleri, lober agenezi, aplazi, hipoplazi şeklinde olabilen hipogenetik akciğer (% 69), sağ akciğer anomalisi ve parsiyel anormal pulmoner venöz dönüş (% 31), pulmoner sekestrasyon (% 24), pulmoner arterin agenezisi (% 14), sekestrasyon olmadan sistemik arterializasyon (% 10) ve diafragma duplikasyonu (% 7) dur (5).

Minör komponentler ise, çok nadir görülen, trakeal trifükasyon, diafragma eventrasyonu, parsiyel diafragma yokluğu, frenik kist, atnali akciğer ve sol perikardium yokluğuudur.

Sendroma eşlik eden anomaliler venöz dönüş ve diafragma anomalileri yanında, hemivertebra ve skolyoz ile çeşitli konjenital kalp hastalıklarıdır. Olguların yaklaşık %25'inde sendroma konjenital kalp hastalığı eşlik etmekte olup, bunlardan en sık görüleni septal defektir (3).

Sendromun en sık görülen formu, hipogenetik akciğer ve parsiyel anormal pulmoner venöz dönüş birliktelijidir (4). Scimitar sendromunda akciğerde arteriyel beslenme ve venöz drenaj anomalisi saptanabilir (6).

Tanı konma yaşı değişkendir. Genel olarak, tanı konulan hasta eğer infantsa; geniş sistemik ve pulmoner kollateral arterlere bağlı kalp yetmezliği ve pulmoner hipertansiyon gibi daha büyük tablolar



Resim 2: Toraks BT tetkiki kesitleri.
B: Daha alt bir kesitte bu anormal venin vena kava inferiorea yöneldiği saptanıyor.

eşliğinde izlenir (7, 8). Scimitar sendromlu infantlarda bulgular genel olarak takipne ve PA akciğer grafisinde dekstroktardi ve hipoplazik sağ akciğerdır (8). Scimitar sendromu izole olduğunda hastalar asemptomatik (%40) olarak normal yaşamlarını sürdürüler. Semptomatik hastalarda ise şikayetler genellikle bronşiektazi yada trakeal divertiküle aittir (1).

Scimitar sendromunun PA akciğer grafi bulguları arasında, sıklıkla sağ tarafta olmak üzere akciğer aplazisi-hipoplazisi saptanır. Çoğunlukla infradiaphragmatik vena kava inferiora yada daha nadir olarak portal ven, hepatik ven, sağ atriuma dökülen; parsiyel anormal pulmoner venöz dönüş Scimitar veni'ne ait sağ kalp kontruna paralel tubuler yapı (Türk palası) görülebilir. Genişlemiş bronşlara veya transplevral arteriel kollaterallere sekonder retiküler opasiteler, hipoplazik akciğere bağlı küçük hemitoraks ve mediastinal kayma, kardiak dekstrapozisyon, toraksta kemik ve yumuşak doku anomalileri izlenebilmektedir (3, 4).

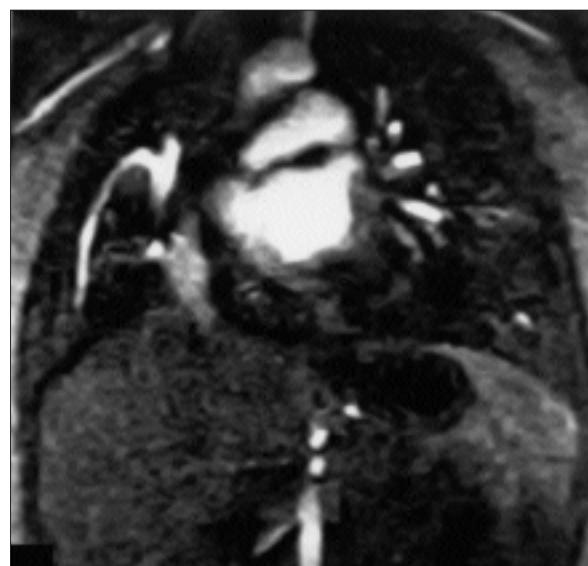
Toraks BT bulguları ise, küçük hemitoraks ve mediastinal kayma, anormal bronşial dallanma, anormal lokalizasyonlu pulmoner fissür, pulmoner arter hipoplazisi, sağ akciğer hilusunda normal venöz bileşimin kaybı olarak sayılabilir (2).

Sonuç olarak, PA akciğer grafisinde volüm kaybı ve mediastinal kayma ile gelen hastalarda nadir de-

olsa Scimitar sendromu olasılığı akla getirilmeli ve toraks BT ve MRA ile tanı doğrulanmalıdır. Pulmoner vasküler yapıları değişik planlarda gösterebilen manyetik rezonans anjiografi non invaziv bir teknik olarak pulmoner vasküler patolojilerin tanısına önemli katkıları sağlamaktadır (9-11).

Kaynaklar

1. Dee P. Congenital disorders of the lungs and airways. Armstrong P, Wilson GA., Dee P, Hansell MD. Imaging of diseases of the chest. 3rd ed. London: Mosby, 2000; 700-1.
2. Dahnert W. Radiology review manual. 4th ed. Baltimore: Williams and Wilkins, 1999; 399-400, 506.
3. Gilkeson RC, Lee JH, Sachs PB, Clampitt M. Gadolinium-enhanced magnetic resonance angiography in scimitar syndrome: diagnosis and postoperative evaluation. Tex Heart Inst J 2000; 27:309-11.
4. Ashida K, Itoh A, Naruko T, Otsuka M, Sakanoue Y, Kobayashi M, Yamashita H, Nagashima M, Shinzato T, Takanashi S, Shimizu Y, Haze K. Familial scimitar syndrome: three-dimensional visualization of anomalous pulmonary vein in young sisters. Circulation 2001 26; 103:126-7 .
5. Rutledge JM, Hiatt PW, Wesley Vick G 3rd, Grifka RG. A sword for the left hand: an unusual case of left-sided scimitar syndrome. Pediatr Cardiol 2001; 22: 350-2.
6. Michailidis GD, Simpson JM, Tulloh RM, Economides DL. Retrospective prenatal diagnosis of scimitar syndrome aided by three-dimensional power Doppler imaging. Ultrasound Obstet Gynecol 2001; 17:449-52.
7. Muta H, Akagi T, Iemura M, Kato H. Coil occlusion of aortopulmonary collateral arteries in an infant with scimitar syndrome. Jpn Circ J 1999; 63:729-31.
8. Huddleston CB, Exil V, Canter CE, Mendeloff EN. Scimitar syndrome presenting in infancy. Ann Thorac Surg 1999; 67:154-9.
9. Şilit E, Başekim CÇ, Pekkafalı Z, Kızılıkaya E, Karşlı AF. Pulmoner vasküler patolojilerde kontrastlı 3B MRA bulguları. Tanışal ve Girişimsel Radyoloji 2001; 7:193-200.
10. Yücel EK. Pulmonary MR angiography: is it ready now?. Radiology 1999; 210:301-3.
11. Baran R, Kir A, Meltem MT, Özvaran K, Tunaci A. Scimitar syndrome: confirmation of diagnosis by a noninvasive technique (MRI). Eur Radiol 1996; 6:92-4.



Resim 3: Anormal pulmoner venin vena kava inferiora döküldüğünün görüldüğü manyetik rezonans anjiografi tetkiki.